

פרשת שבוע עפ"י השפט אמרת

פְּדָשָׁת וְאַתְּחִנּוֹן

[תרכ"ב]

במדרש סימן לתפילה אם בינו לבו כו' ובפסוק (בריטס ה, ז) מי גוי גדול כו' ה' יתברך רוחך וקרוב כו' סמך גואלה לתפילה הפלנו נשמעת כי² ע"ש. כי וודאי בלי' בונגה אינה תפילה כלל. רק הפירוש להיות מכובן ומקרוב עצמו לתפילה שנתפעל ונשנהה על ידי זו התפילה. וזה שכותב בכל קראנו אליו כי ה' יתברך קרוב אל האנשים כפי הקרייה והתקרב האדים אליו. בן מתקרב במים הפנים בו' (משל כי, ט). וזה סמיות גואלה לתפילה. על ידי שידיעו וחוכר שהבל מה' יתברך ומתבטל אל השורש ומקור החיות שמה' יתברך וזה גואלה שגואלות מצרים ושאר גליות יש לבל איש ישראל ואף שה' יתברך גואל ובביא האדים למדרגות זו למעלת מושען האדים לזכור התהלות הכל. כמו שכותנו (תהלים קלט, ט) גלמי ראו עיניין כר' דיניינו **ג** להזות נחشب בעינויו כמו בשעה שדיה ריגולים בלי' צורה ותונועה כלל כמו שכתנו במקום אחריו. ועל ידי זה מרחם עליו ה' יתברך ומתקרב אליו כנ'ל. וזה עצמו פירוש (בריטס ג, ז) אתה הוולות להראות כי' שמהו למודר' לספר מתחלה בשחו של מקום כנ'ל להיות נוכר התחלתה ושורש הכל כנ'ל.

(2528)

בהפטרה¹⁰ קול אומר קראכו' מה אקרא כו' יבש חציר כו' ודבר אלקינו כי בכל דבר יש ניצוץ אלקי אשר הקול יוצאה ממנה לבבונו יתרבור אף שאינו נשמע מבהיר ואומר מה אקרא. אבל בשתוף הקליפה החזונות מותגלה דבר ה' אשר הוא עיקר חיוט הכל היא נקודה להאמין זה כי עיקר חיוט הכל היא נקודה הנל'. כי בראיות האדם היה על זה שעיל ידי' **10** מעשוו לשם שמים יתקרבו כל הדברים לשורש החיות שלהם. וכחטיב (דברים ה') בכל לבך דרשנו וזה¹¹ ביציר טוב ויוצר הרע ובזהור הקדוש¹² מפרש כי יוצר הרע דונמה לברזל שכשנושך באש מתהף להיות אש ונתבטל הקישוי. בן יוצר הרע על ידי' אש התורה ע"ש. וכפי מה שזה ברור לאדם שידוע ומאמין כי אין מוקם פגוי מה' יתרבר. כמו כן נתבטל החזונות אצלן. וכן איתא¹³ שם מחשבות זרות הבאיין לאדם. שם יוצר **10** הוא המחשבות. הם רק כדי להיות להם תיקון. ועל ידי' שיסיר האדם ממחשבות אלו. על ידי' זה נתקין המחשבה דעה גם כן. ובמו' שבתבנו במקום אחר¹⁴ על פסוק ויקרא ה' הוא העולה על מוקדה כו'. וכן כתיב (משל יט. טכ.) רבות מחשבות בלבד כו' ועצת ה' כו' תקום. פירוש בסיבות מוחשבות הרבות שאין האדם משגיח עליהם על ידי' זה וככה להציג מוחשבות טובות ובוין שליל ידי' זה היציר הרע בא לו יוצר טוב מתהף יוצר הרע **3** לטוב בנל'. וכחות במדרש¹⁵ כה' אלקינו בכל קראנו (דברים ה') כו' ה' רוחיק וקורוב כו' שביד האדם להתקרב עצמו לחיות אלקי אשר שוכן בקרב כל איש ישראל:

1. "קול אלmor קרא ואמור מה אקרא כל הבשר החיזר וככל חסדו בעצץ השודעה, יבש החיזיר נבל צץ כי רוח ד' נשבה בו אכן חיזיר העם, יבש החיזיר נבל צץ ודבר אלקינו יקום לעלום".
ישועה מ, ו-ח).

ט' ט' ט' ט' ט' ט' ט'

(יר' ז א' מ' ג')
שכבות להלכות בר אוף על פי כן מבקשי
בתורת חנונאים לומר שאין ראיין לגשת
מציד מעשים טובים רק על ידי חנונאים
בנ"ל. וזהו שכנותם (דברים ג, כ) ואחתנן בר'
לאמור שהוא הכהנה לתפלת בנ"ל. לאדם
מערכי לב בר' (משל ט, א). ובאמת מי שזווכה
לבא לבהירת התפלה לשופר שיח נוכח פניו
ה. אין תפלה בזואי רק לשם שמים ואך
הבקשה שציריך לו אינו יותר כלל. רק הד'
יתתרברך מומץ בפיו לבקש הציריך לו וזהו
שכנותם (טס) ומה' מענה לשון. וזהו ואחתנן
אל ה'. פירוש ואחתנן לשון נבעל שנעשה
מתחנן בנ"ל אל הד' בנ"ל:

"א'יר יוחנן עשרה לשנתו נקראה תפלת ואל זו, שועה, נאקה, רגנה, פגעה, ביצור, קריאה, ניפול, ופילול, תענוגנים" (ברא"ב, א').

"אבן שאול אמרו כי סימן לתפלת אםICON ברכותם נסעה שאמר י'ין לbam תפלת ציהו שאילו שפה לחטאת נשענת שאמר י'ין לbam קשיש ברוך" (ברא"ב, ב').

"אין תזון בכל מקום אלא לשון מותנת חכם, אף על פי שיש להם לזכרים למלות בעשידים הטעונים אין ברכושים אמרת המתוקים אלא מתנת הנם לפ' שאמר לו תרתוינו את אשר יוחנן אמר לו בלשון ואחתה" (רש"י ברכות, ב' בג' "ה' עאתה").

[תרכ"א]

במדרש' עשרה לשונותכו'. הם הדריכים ועצות לבוא לתפילה. כי תפילה עצמו אינו בכלל הלשונות ע"ש תכין לbam כ' (מלחין י) זה טמן לתפלה? וקשה כי זה עיקר התפילה ומהו לשון סימן. אך כי ההכנה אמיתית הוא גם כן מה' יתרך ובכתב תכין כ' וזה הסימן אם הרגיש שהגיע לבו להיות נשפר לבו וכח פני ה'. זה עיקר התפלה באמת. וההכנות לTapella הם הלשונות שכפי שאים מכין עצמו להגיע לתפלה זו על ידי עעה או מרירות זה ביצורכו. וזה שכותב רשי' ז ובמדרש' כי אף על פי שיש לצידיקים תלות במעשים טוביםכו'. ושמעתית בשם הרב מקאץ ז' שהקשה ומני הקדמני ואשלם (איוב מא, ג). ובאמת תמורה מאחר שצעריך לבקש בזודאי אין מגיע לו על פי הדין. וזהו ז' תירץ לתלות במעשים טובים שיעשה אחר כך ודרכי חכם חן ולהנ' לأتي שפיר כי על כל פנים לבוא למקום תפלה וודאי הם דבקין שם. וזהו

תרכ"ג

בְּלִיכָּו. וְהוּא הַעֲנֵץ בְּחַפְּלִית מֵשָׁה רַבִּינוּ
עַד אֶת כִּי בּוֹדוֹאי יַעַן וְהַבִּין גַם הַזָּה כִּי אֵי
אָפָּשׁ שְׂיבָא לְאָרֶץ שְׂרָאֵל. וְעַם כֵּל זֶה לְאָ
הַגִּיחָה מִלְחַתְּפָלָל. כְּאָמָרָם ז"ל⁴ אֲפִילוּ חָרָב
כִּי לֹא יִמְנַע מִן הַרְחַמִּים. וְהַזָּה הַוּרָאת
אַמְנוֹנָה שָׁאַדְם מַאמְנִין בָּה' יִתְבְּרַךְ כִּי לֹא
יִפְלָא מִמְנוּ כֵּל דָבָר. וּכְבָנֵץ בְּמִקּוּם שָׁאַתָּה
מוֹצָא גְּדוּלָתוֹ שֶׁמְנֻתָּנוֹת⁵. וְלֹכֶן עַל יְדֵי
סִידּוֹר שְׁבָחוֹ יִכְלֶל לְהַתְעֹורֵר רְחַמִּים. וּנְעַנְּצָה
10 הַזָּה נְرָאָה כִּי כֵן יִסְדֵּק הַמֶּלֶךְ לְהִיוֹת בְּמִקּוּם
גְּדוּלָתוֹ יוֹתֵר עֲנוּנוֹת. אֲפָקִי אֵין לה' יִתְבְּרַךְ
לְהִיוֹת עֲנֵץ בַּיְתְּכָל שָׁלוֹ. וּרְקָא לְהַדְרוֹת לְבָנִי
יִשְׂרָאֵל כִּי כָךְ הַמְדָה שְׁבָמְקוּם גְּדוֹלָיו.
יִשְׁעַנוּוֹת יוֹתֵר. וּבָרָק הַזָּה הַרְאָוי כִּי
מִדְותָיו יִתְבְּרַךְ שְׁמַנוֹתָיו בָּהֶם בְּעוֹלָם הָם כַּפִּי
הַמְדוֹרָת שְׁצִירְבִּיכָּן לְהִיוֹת לְבָנִי אָדָם כְּדַקְּתִיבָ⁶
הַדְּבָר בְּמִדְוֹתָיו. וְהַזָּה הַתְּפָלוֹת שְׁמַסְדוֹרָין
בְּכָל יּוֹם הָם עֲדוֹת שְׁבָנֵי יִשְׂרָאֵל מַעֲדִין
שַׁחַכְלָל שָׁלוֹ וְשָׁאַלְיוֹ יִתְבְּרַךְ יִשְׁלַבְךָ כֵּל
7 דָבָר וְעַל יְדֵי הַמְעוֹרָרִין עַת רְצָוָן וּמִתְחַדֵּש
חַיּוֹת הַעוֹלָמוֹת עַל יָדֵיהם. כְּדִיאַתָּא
בְּמִדְרָשָׁ⁷ עַת רְצָוָן כְּשַׁחַצְבָּר מַתְּפָלֵלָן.
דְּכַתִּיב⁸ וּרְצָה בָּנוּ פִּירּוֹשׁ שְׁבָנֵי יִשְׂרָאֵל
מַעוֹרָרִין רְצֻוּנוּ יִתְבְּרַךְ כְּדָמֵינוּ בֶן חַבִּיב שָׁבָא
לְפָנֵי אֲבִיו מַתְּעוֹרֵר בּוֹ תְּעַנְּגָב וּרְצָוָן. וּכְמוּ בָּן
כְּשַׁבָּנֵי יִשְׂרָאֵל נְגַשֵּׁין אֶלְיוֹ בְּתַפְּלָה מַתְּעוֹרֵר
עַת רְצָוָן. וְהַזָּה שְׁבָנָתָ יִשְׂרָאֵל מִשְׁבָּחָת
עַצְמָה וְאַנְיִתְּפָלִיטִי כִּי עַת רְצָוָן. וְלִזְיאָת
כְּשַׁاهֲדָם כּוֹלֵל תְּפָלה הַצְּרִיבָה לוֹ בְּתַפְּלָה
8 3 הַקְּבוּעַ בְּכָל יּוֹם. יוֹכֵל לְהִיוֹת גַּעַנְהָ יוֹתֵר.
וְהַזָּה שְׁכַתּוֹב (תְּהִלָּם, ח) עַרְבָּה וּבָוקָר כִּי זָוְכָה
לֹא יִשְׁמַיעַ קְוּלָן כְּבָל שְׁמִילָא יִהְיָה נִשְׁמַעַת
בְּקַשְׁתָו. כִּי הַאֲדָם אֵין לוֹ לִזְכָּר בְּקַשְׁתָו
בְּשַׁעַת הַתְּפָלה כְּבָל. וַיְשַׁלְּחַ הַבִּין בְּזָה אֲמָרָם
9 ז"ל הַמְשֻׁמֵּעַ קְוּלָן הוּא מַקְטַנִּי אֱמָנָה:

במדרש דיני תפילה לא ישמי עוקולו בר' ערבי ובוקר וצחרים בר' סימן לתפילה אם כוון אדם לבו לתפילה בר' עשרה לשנותכו בר'. אף כי פשוט נראה שיש לאדם להתפלל בשעה שנוצר לבקשתו. אבל באמות עיקר מעתה התפילה היא שיבoon לתפילה עצמה לא לעשייתו בקשתו. כי אף כשהאדם מבקש על איזה דבר. מכל מקום בעמדו להתפלל יש לו לשוחח ערכיו ולחתפעל בשחו של מקום. והוא כל חייו נוענה בתפילה. וזה שאמרו ביצהר נקרא תפילה בצר לי אקררא בר' (זהלים י"ה, ז) שכיוון שעל ידי הצרה בא אל התפילה הוא מהוחר להתפילה. ועל ידי זה גענה. והענין לדוד שבחו של מקום תחיללה³ נראה כי לאורה מה ענין תפילה מאחר שעל פי משפט ה' בא לאדם כל הסיבות. רק בהתבונן האדם גודל שבחו של מקום וגבורותו והוא כל יכול. אף שהמשפט נותן להענין להאדם מכל מקום יכול להשתנות המשפט לטוב ברצונו עליינו והוא דבר שאינו מושג לנו רק כי הוא

1 "הלהכה אוד מישראאל שואה עמוד ומחפלל מהו שיחי
מותר לו להחפכל בקהל, רק שננו הקמים היה עomed
ונחפלל בקהל ישמיעו קולו,obar פרשה הנוה גזינה והיא
מדברת על להבה, יכול יהוד מתחפל לשתן אחת,obar
פרש בדניאל יוזמן להחא ביום זה ברך על ברחוין
ונצעלא ונורא קדם ליהו, יכול יהוד מתחפל בכל שענה
שירצת,obar פירש דוד עבר ובוקר וגזרנים אישיה ואנהנה
וישמעו קולי, אבל יהוד תובע צרכי ויצווא לא,obar פירש
שלמה ישמעו אל רחינה ואל התפללה, רהה זו ויללוון של
הבקה והtoplלה לצרכיו של אוד,ABA שאאל אוורה הסמן
לחפכלת אם כהן גודם לטב לתפללה קיה מובהח שחלפה
ונשמעת שנאומו יתכן ללבם התקשיב אונך, איר יוחנן עשרה
לשנות נקראת תפלה ואלו, זה, שועה, עצקה, אנטה, רונן,
פגעה, ביצור, קרייאון, ניפול, ופייל, והחגנונים' (וביד', ב, א).

(ג' י' ז')

10

ק. גניא גמן א' א' יונס צפ' ג' יאוזה

¹² מצות זכירת מתן תורה ¹² שדרשו חז"ל מה להלן בורתה ובזיע בר". פירוש ההיקש שכח האדים על ידי היכירה והשתוקקם לדבוקות התורה יכול לעורר התלהבות. ענין שאמרו ¹⁴ הדברים שמהים בתינגן. דכתיב (דברים ה, ט) קול גדול ולא יש מתרגםין ¹⁵ אלא פסק וכן כתיב (שם) את הדברים בו דבר כו' אל כל קל הלחכם. פירוש גם עתה בכל עת שמטאפסין ביחד לשם שם שמי. וכמו התאספות כל אחד כל רצונותיו ובוחתו לעבדות הבורא יתברך

אף שאין יכול לקיים בפועל רתת וזיע כמו בהר סיני אף על פי כן הינה אז היה לבני ישראל לדורות. והנה למה היה צריך הבורא יתברך לתת התורה באופן זה שיצתה נשמתן של ישראל ¹⁶ והלא הבורא יתברך לא יפלא ממנה כל דבר והוא יכול לדבר עם בני ישראל באופן טבעי גם כן כי הוא כל יכול. אבל רצاه להראות לדורות שאי אפשר לחתCKER אל התורה רק על ידי מסיררת נפש. ואחד המרביה ואחד הממעיט כמי מה שבחורים בדרכי אבותינו והפצים למסורת נפש ומנתנו כו' (שם ג' ב'). ג' ממידה הר סיני לבני ישראל מי גוי גדול כו'

¹³ ¹⁸ מה דים הלו גולין במים בין שירודת טפה אחת מלמעלה מתקבל אורה בעמאנן כיון שעמו טעם מים מיניהם, קר זון ישראלי גולין במים בין שון שומען דבר חיש מן התורה זו מתקבלו ע"ה שהם אמרו (דברים ה, ט) אם יוספים אנחנו לשומע כו' שריאו שעל ידי זה יבא הדבר לריגילות ויפלו מהתלהבותם שלהם וכפי מרגמת היהם אמרות דבריהם והסכים הקב"ה עמהם. אבל משה רבינו ע"ה כפי מדרגו ידע שככל מה ששמעין יותר יתרה הלהבות יותר כב'.

11

¹³ ¹⁸ "תתני יהודו עטם לבנק ולכני בניך", כתיב בתורה, מה להלן באימה וביראה ובזיע אף כאן באימה וביראה ובזיע" (בר' צ, ג).

12

(ברחות בב' ע"א).

(ג' י' ז')

15

קושית המפרשים ¹⁵ בשם הרמב"ם ¹⁶ על מצות אהבתה וכדרומה אריך שייך ציווי בדבר התלוי בטבע האדם כו' והאמת כי הקושיה היא עצמה החירוץ שמה נלמד שיש בטבע כל איש ישראל לאחוב לה' יתרברך בכל לבו ונפשו ורק שנטמן בעומק הלב ועל ידי הרצין והתשוכה למצוא זאת אהבה על זה נאמר ¹⁷ יגעתי ומצאתי כו' ובספר ¹⁸ והוא הדברים כו' (דברים ג, ו) למה נאמר לפי שנאמר אהבתה כו' (שם ח) אני יודע כיצד אל מתרוך שאתה נון הדברים אל לבך תכיר מי שאמר והיה העולם כו'.

פירוש בnal של עלי ידי שמשים האדים זה ללבו תמיד ומשתוקק ללבוא לאחבת ברווא נגלה לו רוח הקדושה אשר בקרבו ועל זה נאמר ¹⁹ חי עולם נתע בתוכנו. והכלל שבכל מצות שבתורה הם כללים. וופרטים אריך לבוא לקיום המצואה הוא בחינת תורה שבעל פה. لكن חביבים לבר סופרים כו' ²⁰ שדברי חכמים הם הקדמות אריך לבוא לקים מצות המפורשין בתורה כי דברי התורה נאמרים לאדם השלם שיש בו השלימות שיבול להציג לציר לקרים שבכל פה בnal. אף שקשה לציר לקרים בכל מקום צריך להיות הרבה הרבה וזה בnl. בכל מקום לבקר. מכל מקום לבוא זהה בכל עת ועל ידי זה והתחשכה לבוא זהה בכל עת ובלב האדים בnl:

(ג' י' ז')

16

במדרש ⁷ ואהבת את ה' כו' (דברים ה, ח) מי לי בשם כו' (חולין עג, ח) כי הפילוסופים מקשים איך שיר ציווי על אהבה. אבל האמת יש לבני ישראל בשורות התקשרות ודיביות בעל אחד. וזה שכתבו מי לי בשם ה' הוא השורש רק שלמטה יש רצונות אחרים ועל ידי הקבלה בכל יום על מלכותם שמם ועمر לא חפצתי בארץ (שם). על ידי זה יובילן שכתבו אחד ר' בר הוזר את הארץ אחד. רק שהוא אחד אין עוד שככל דבר הוה הוא חיוותו יתברך ממש רק שנפטר וכו' רצונו יתברך אם כן צרי' להיות נמצאת אהבתו יתברך בכל הרוגש שבדם וזה בכל לבך כב'.

(ת' ר' ג)

17

במדרש ⁷ ואהבת (דברים ה, ח) מי לי בשם כו' (חולין עג, ח) כי הילוסופים מקשים איך שיר ציווי על אהבה. אבל האמת יש לבני ישראל בשורות התקשרות ודיביות בעל אחד. וזה שכתבו מי לי בשם ה' הוא השורש רק שלמטה יש רצונות אחרים ועל ידי הקבלה בכל יום על מלכותם שמם ועמר לא חפצתי בארץ (שם). על ידי זה יובילן שכתבו אחד ר' בר הוזר את הארץ אחד. רק שהוא אחד אין עוד שככל דבר הוה הוא חיוותו יתברך ממש רק שנפטר וכו' רצונו יתברך אם כן צרי' להיות נמצאת אהבתו יתברך בכל הרוגש שבדם וזה בכל לבך כב'.